

for sin Landsdels Historie, vil læse Klitgaards nye Værk og give det en Hædersplads i sin Reol. Bogen fortjener det, ikke blot paa Grund af dens Fremstilling, men ogsaa for dens med Omhu valgte og godt udførte Billedstof.

H. Hjorth-Nielsen.

Edv. Egeberg: Silkeborg Slot I—III. (Steen Hasselbalchs Forlag).

Med den nys udkomne 3. Del har Edvard Egeberg nu afsluttet sin store og statelige Bog om Silkeborg Slot og Len, som indtager en smuk Plads i vor kulturhistoriske Litteratur. Forf. forener nemlig i sjælden Grad omfattende og dybtgaaende arkivalisk Viden med en meget underholdende og livlig Fremstillingsform. Det har utvivlsomt ikke været nogen let Opgave at gengive alle disse store Mængder af møjsommeligt indsamlede Enkeltheder i en overskuelig og læselig Form, men det maa siges at være lykkedes Forf. fuldtud, uden at han har ofret noget som helst til »Journalismens« farlige Molok. Ikke fordi der i Almindelighed skal siges noget ondt om Journalisme, men hver Ting til sin Tid og paa sit Sted: Journalismen hører hjemme i Dagblade, men ikke i lokalhistoriske Værker — og heller ikke i historiske Aarbøger.

Det er første Gang, man har set en paa een Gang saa levende og saa udførlig Skildring af Livet paa et gammelt kongeligt Lensslot, som siden blev Hovedkvarter i et Rytterdistrikt, for til Slut atter at gaa over i privat Eje. I det første Bind skildres Slottets Beliggenhed, Udseende og Indretning paa Grundlag af Inventarielister og spredte Notitser i Lensregnskaberne. Derefter følger et Afsnit om Slottets ældste Tid under Adelsmænd af Musers, Hvassers, Langers, Styggers og andre Slægter og til Slut under Aarhusbisperne. Efter denne Indledning følger et meget interessant Kapitel om Livet paa og om Slottet, navnlig i Lenstiden. Her præsenteres vi for hele Folkebestanden lige fra Lensmanden og ned til Kældersvenden og Hovbonden. Her savnes heller ikke fyldige Oplysninger om Landbruget ved Slottets Ladegaard og paa Bøndergodset. Som det er naturligt i »Skov-Lovringernes« Egn spiller Skildringen af Livet i Skovene, Svineavl, Krybskytteri, Trætyverier en fremtrædende Rolle i dette Afsnit.

Den følgende Del af Værket omfatter en Skildring af de vigtigere Begivenheder paa Slottet og i Lenet under de forskellige skiftende Lensmænd, hvis Biografi gives, og hvis karakteristiske Portrætter tegnes, hvor de historiske Kilder tillader os at se det.

Sidste Del skildrer Slottet og Egnen i Fischernes Tid, og er overordentlig rigt paa kulturhistoriske Enkeltheder, især fra det 18. Aarhundrede, hvor Kilderne begynder at flyde rigeligere. Man ser, at Forf. har gjort flittigt Brug af baade Landsarkivet i Viborg og Rytterdistriktets Arkiv i Rigsarkivet. Begge har de ydet fyldige Bidrag til de morsomme og karakteristiske Kulturbilleder, Forf. opruller. Imellem Skildringer af spændende Ulvejagter, Vildttyverier, ulovlig Skovhugst og drabelige Slagsmaal i Silkeborg Kro, savnes dog heller ikke Billeder fra Egnens Dagligdag: Træskoene, Oldensvinene, de fede Aal, Landmilits-Hæren i Støvlet-Tiden, Ladegaardsforpagtning, Sædskifte, den jævne Bondes Klædedragt og hele Levesæt, Kirkernes og Broernes Tilstand, Præsternes og Degnenes Indkomster, saavel som Godsherrens Hartkorn og Hoveri.

Naar hertil kommer, at Bogen overalt er rigt gennemillustreret og forsynet med et fortræffeligt Register, saa tør man sikkert spaa, at den vil vinde vid Udbredelse iblandt alle Kultur- og Lokalhistoriens Læsere. Den fortjener det i alle Fald.

Sv. Aa.

H. Grüner-Nielsen: Læsøfolk i gamle Dage. Danmarks Folkeminder Nr. 29. (Schönberg).

Dansk Folkemindesamlings Arkivar har i denne Bog samlet i en klar og overskuelig Form alle de spredte Oplysninger, der i Arkiver og Samlinger foreligger om Læsøs Almuekultur fra Middelalderen til henimod vor Tid. En meget righoldig og forskelligartet Samling, som ikke alene omfatter de egentlige Folkeminder, men tillige kulturhistorisk og topografisk Stof, hvor det skønnes at have mere almen Interesse.

Efter en Indledning følger et Kapitel om Landets Øvrighed. Dernæst et Par sorgelige Afsnit om Skovenes Undergang og Sandflugtens Hærgninger paa den stormomsuste Ø. Der findes Afsnit om Agerbrug, Stranding, Fiskeri og Skibsfart, om Handel, Husflid og Haandværk, og der er særlig Grund til at fremhæve det meget udførlige og interessante Afsnit om Saltsydningen, hvorved en Tid lang store Dele af Danmark forsynedes med »hjemmebrændt Salt«. Der er et kort Afsnit om Øens Vejforbindelser, og Stednavneudvalgets Sekretær, Gunnar Knudsen, har givet en kort Behandling af Øens i videnskabelig Henseende ikke særligt bemærkelsesværdige Stednavne. Efter Afsnit om Føde og Klædedragt, Race og Folkekarakter, samt en meget interessant Redegørelse for Bygningsskikken, følger et længere Kapitel om de